

Aan de Vaste Commissie voor VWS en Vaste Commissie voor Veiligheid en Justitie
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20118
2500 EA DEN HAAG

Datum

8 november 2016

Contactpersoon

Mieneke Kwist

Ons kenmerk

Bijlage(n)

Doorkiesnummer

06 1087 4467

Uw kenmerk

Onderwerp

Wetgevingsoverleg Jeugd begrotingen VWS
En VenJ 2017 op 14 november aanstaande

Geachte heer, mevrouw,

Op 14 november aanstaande overlegt u met de bewindspersonen van VWS en VenJ over het onderdeel Jeugd van de begrotingen van VWS en VenJ. De Branches (Gespecialiseerde) Zorg voor Jeugd – Jeugdzorg Nederland, GGZ Nederland, VGN en VOBC - geven u ten behoeve van dat overleg graag een beeld mee van de kwetsbare (financiële) situatie waarin de jeugdhulp verkeert en die ertoe leidt dat veel kinderen en gezinnen niet de hulp krijgen die zij dringend nodig hebben.

Bezuinigingen te fors; kinderen en gezinnen betalen de prijs

Onlangs maakte CBS bekend dat gemeenten van het naar het sociaal domein overgehevelde budget nog 1,2 miljard euro op de plank hebben liggen. Dat was een onthutsend bericht, te midden van al die andere berichten over kinderen en gezinnen die ofwel geen hulp krijgen ofwel niet de juiste hulp krijgen doordat in veel gemeenten het budgetplafond voor de jeugdhulp in september al was bereikt. Hoewel het begrijpelijk is dat gemeenten bij het begin van de decentralisatie terughoudend zijn geweest bij het inkopen van jeugdhulp, is het wrang en moeilijk te begrijpen dat zij de hand op de knip blijven houden terwijl het aantal kinderen dat van noodzakelijke hulp verstoken blijft groeit.

Met een nieuwe bezuinigingsronde voor de boeg wordt dat beeld nog ernstiger. Zoals bekend krijgen jeugdhulpaanbieders in 2017 vanwege de oplopende bezuinigingen in de jeugdhulp met opnieuw krimpende budgetten te maken. Het jeugdhulpbudget wordt tussen 2015 en 2017 in drie stappen teruggebracht met respectievelijk 120 miljoen euro (2015), 300 miljoen euro (2016) en 450 miljoen euro (2017). Inmiddels wordt door alle partijen erkend dat de toename van administratieve lasten voor aanbieders in het sociaal domein onacceptabel hoog is. Deze administratieve lasten nemen nogmaals een forse hap uit het budget voor jeugdhulp.

Voorkom race naar de bodem waardoor onmisbaar zorgaanbod verdwijnt

Tegelijkertijd is er sprake van toenemende concurrentie op tarieven van jeugdhulpaanbieders. Zij zijn omwille van het voortbestaan van hun organisatie gedwongen tarieven te accepteren die vanuit het oogpunt van behoud van kwaliteit onverantwoord zijn. Met name gespecialiseerde aanbieders verkeren hierdoor in urgente financiële problemen. Ook het zeer laat betalen van rekeningen voor geleverde hulp speelt hierbij een rol, evenals het feit dat niet alle gemeenten de middelen voor indexering in het Gemeentefonds doorgeven aan instellingen.

Collectief opdrachtgeverschap van en tussen jeugdhulpregio's in relatie tot de infrastructuur, transformatie, innovatie en bekostiging van specialistische jeugdhulp heeft zich nog niet ontwikkeld. Hierdoor komt de kwaliteit van de specialistische zorg voor met name de 5% meest kwetsbare kinderen onder druk te staan. Ook de Transitiecommissie Sociaal Domein en de Transitie Autoriteit Jeugd signaleren dat de zorg voor de meest kwetsbare kinderen in het decentrale stelsel het meest onder druk staat.

Transformatieproces onder te hoge druk

Terwijl de beschikbaarheid en kwaliteit van de jeugdhulp door bovengenoemde factoren op de tocht staat, blijkt uit onderzoek door de kwartiermaker jeugdhulp dat de beoogde transformatie van het jeugdhulpsysteem een veel taaier proces is dan gedacht. Het functioneren van wijkteams blijft onder de maat en heeft een kwaliteitsimpuls nodig. Het lukt in veel wijkteams niet de hulpvraag adequaat in te schatten en passend door te verwijzen indien nodig doordat de gespecialiseerde kennis die daarvoor nodig is nog onvoldoende aan de voorkant van de keten aanwezig is. Als symptoom van een onvoldoende functionerend systeem neemt het aantal crisismeldingen toe.

Inzet kwartiermaker geen resultaat op korte termijn

De kwartiermaker jeugdhulp heeft recent een aantal oplossingsrichtingen benoemd. De jeugdhulpbranches ontwikkelen momenteel een set inhoudelijk uitgangspunten om het transformatieproces binnen de regio's in gang te zetten. In de regio's wordt de gezamenlijke visievorming omtrent het zorglandschap en robuust, collectief opdrachtgeverschap/opdrachtnemerschap actief op gang gebracht. Tevens worden gesprekstafels ingericht tussen bovenregionale aanbieders en jeugdhulpregio's/gemeenten om oplossingen te vinden voor aanbieders die in urgente problemen verkeren, om afspraken te maken over reële kostprijzen en reële tarieven en om ongecontroleerde afbouw van gespecialiseerde capaciteit te voorkomen.

Dit zijn bewegingen in de juiste richting; ze zullen echter niet op korte termijn resultaten opleveren. Het ligt in de rede dat voor de versnelling van dit transformatie- en innovatieproces eerder een investering dan een bezuiniging wenselijk is. Ondertussen moet binnen dit veranderende landschap sprake zijn een minimale stabiliteit. Die is noodzakelijk opdat kinderen en hun ouders ook gedurende het veranderingsproces, dat jaren kan duren, de hulp krijgen die zij nodig hebben en er geen jeugdhulpcapaciteit wegvalt die niet gemist kan worden.

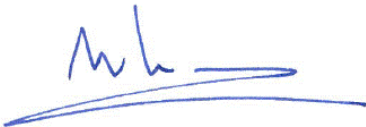
Zet alle beschikbare middelen in voor de jeugdhulp

De BGZJ zijn blij om te horen dat de mogelijkheid tot ondersteuning door de TAJ voor jeugdhulpaanbieders die in financiële problemen verkeren inmiddels is verlengd tot 1 april 2018. De BGZJ doen daarnaast een klemmend beroep op gemeenten om de 1,2 miljard euro die beschikbaar blijkt te zijn, per direct in te zetten ten behoeve van de benodigde

stabiliteit en voor de transformatie en innovatie van het stelsel. Zij verwachten dat de staatssecretaris vanuit zijn stelselverantwoordelijkheid gemeenten op zal roepen om *alle* beschikbare middelen aan te wenden om aan hun zorgplicht te voldoen en de transformatie en innovatie van het stelsel te versnellen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Mienke Kwist, secretaris Branches (Gespecialiseerde) Zorg voor Jeugd, T 06 1087 4467 E mkwist@ggz nederland.nl

Met vriendelijke groet,
namens de Branches (Gespecialiseerde) Zorg voor Jeugd

Nicolet Epker
Algemeen directeur Jeugdzorg Nederland
Voorzitter directeurenoverleg Branches (Gespecialiseerde) Zorg voor Jeugd:
Jeugdzorg Nederland, GGZ Nederland, VGN en VOBC